Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/1025

6.5.2026.

PADOMES LĒMUMS (ES) 2026/1025

(2026. gada 20. janvāris)

par pārmērīga budžeta deficīta situāciju Somijā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 126. panta 6. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Somijas apsvērumus,

tā kā:

(1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis izvairās no pārmērīga valdības budžeta deficīta.

(2) Stabilitātes un izaugsmes pakts (SIP) ir balstīts uz mērķi nodrošināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses kā līdzekli, lai stiprinātu nosacījumus cenu stabilitātei un spēcīgai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, kuras pamatā ir finanšu stabilitāte, tādējādi atbalstot Savienības mērķu sasniegšanu attiecībā uz ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību.

(3) Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā saskaņā ar LESD 126. pantu, ko sīkāk reglamentē Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([1]) (kura ir SIP daļa), ir paredzēts lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Protokolā Nr. 12 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un LESD, ir izklāstīti papildu noteikumi par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu. Padomes Regula (EK) Nr. 479/2009 ([2]) paredz sīki izstrādātus noteikumus un definīcijas par to, kā piemērot minētās normas. Savienības ekonomikas pārvaldības regulējumā, kas stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī, ir ietverta Padomes Regula (ES) 2024/1264, ar kuru grozīja Regulu (EK) Nr. 1467/97. Ar reformu kopumā netika grozīti noteikumi par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru deficīta kritērija neievērošanas dēļ, savukārt to dalībvalstu gadījumā, kuru valdības parāda attiecība pārsniedz 60 % no IKP, pārmērīga budžeta deficīta, kura iemesls ir parāda kritērija neievērošana, novēršanas procedūras ietvaros galvenā uzmanība tiks pievērsta novirzēm no ieteiktajiem neto izdevumu ([3]) maksimālajiem pieauguma tempiem, ko saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 ([4]) 17. vai 19. pantu noteikusi Padome. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 22. panta 6. punktu novirzes aprēķina, pamatojoties uz izpildes datiem. Somijai Padomes ieteikto neto izdevumu maksimālo gada un kumulatīvo pieauguma tempu sākotnējais gads ir 2025. gads. Atbilstību parāda kritērijam varēs novērtēt tikai tad, kad būs pieejami izpildes dati par 2025. gadu, proti, 2026. gada pavasarī.

Tāpēc šis Padomes lēmums attiecas uz valdības budžeta deficīta attiecības pret IKP pārsniegšanu attiecībā pret atsauces vērtību 3 % no IKP.

([1]) Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([2]) Padomes Regula (EK) Nr. 479/2009 (2009. gada 25. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (OV L 145, 10.6.2009., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/oj), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 220/2014 (2014. gada 7. marts), ar ko attiecībā uz Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā groza Padomes Regulu (EK) Nr. 479/2009 (OV L 69, 8.3.2014., 101. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/220/oj).

([3]) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktu "neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, atskaitot procentu izdevumus, diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, izdevumus par Savienības programmām, ko pilnībā sedz Savienības fondu ieņēmumi, valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(4) Saskaņā ar LESD 126. panta 5. punktu, ja Komisija uzskata, ka dalībvalstī pastāv vai var rasties pārmērīgs budžeta deficīts, Komisija nosūta attiecīgajai dalībvalstij atzinumu un attiecīgi informē Padomi. Komisija, ņemot vērā savu ziņojumu, kas pieņemts saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, un ievērojot Ekonomikas un finanšu komitejas 2025. gada 4. decembra atzinumu, kurš pieņemts saskaņā ar LESD 126. panta 4. punktu, ir secinājusi, ka Somijā pastāv pārmērīgs budžeta deficīts. Tāpēc Komisija 2025. gada 12. decembrī adresēja Somijai šādu atzinumu un attiecīgi informēja Padomi ([5]).

(5) LESD 126. panta 6. punktā ir noteikts, ka Padomei, pirms tā, pamatojoties uz vispārēju novērtējumu, pieņem lēmumu par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, ir jāizskata apsvērumi, ko var būt sniegusi attiecīgā dalībvalsts. Somijas gadījumā vispārējā novērtējuma rezultātā ir pieņemti turpmāk minētie secinājumi.

(6) Saskaņā ar *Eurostat* 2025. gada 21. oktobra datiem ([6]) vispārējās valdības budžeta deficīts Somijā 2024. gadā sasniedza 4,4 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāds 2024. gada beigās bija 82,5 % no IKP. Tiek plānots, ka Somijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā sasniegs 4,3 % no IKP ([7]). Faktiskais valdības budžeta deficīts 2024. gadā un plānotais deficīts 2025. gadā pārsniedz Līgumā noteikto atsauces vērtību 3 % no IKP un nav tuvu tai, un deficīts, kas pārsniedz atsauces vērtību, netiek uzskatīts par īslaicīgu. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi ([8]), tiek paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2025., 2026. un 2027. gadā joprojām pārsniegs 3 % no IKP. Saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu sagatavotajā Komisijas ziņojumā tika uzskatīts, ka deficīts 2024. un 2025. gadā pārsniedz atsauces vērtību izņēmuma kārtā, ņemot vērā nelabvēlīgas makroekonomiskās attīstības ietekmi un Krievijas agresijas kara pret Ukrainu ietekmi uz publiskajām finansēm.

(7) Saskaņā ar LESD 126. panta 3. punkta prasībām Komisija savā ziņojumā arī analizēja visus būtiskos faktorus atbilstīgi LESD 126. panta 3. punktam. Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 4. punktā ir noteikts, ka gadījumos, kad valdības parāda attiecība pret IKP pārsniedz atsauces vērtību un tiek novērtēta atbilstība pēc budžeta deficīta kritērija, tad, veicot pasākumus pēc ziņojuma sagatavošanas saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu un pieņemot lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, būtiskos faktorus ņem vērā tikai tad, ja – pirms šo būtisko faktoru ņemšanas vērā – vispārējās valdības budžeta deficīts saglabājas tuvu atsauces vērtībai un atsauces vērtība tiek pārsniegta tikai īslaicīgi. Somijas gadījumā abi nosacījumi nav izpildīti. Tāpēc būtiskie faktori netiek ņemti vērā.

(8) Tādējādi Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/97 noteiktais deficīta kritērijs nav izpildīts.

(9) Padome 2025. gada 8. jūlijā iedarbināja valsts izņēmuma klauzulu, lai veicinātu aizsardzības izdevumu palielinājumu Somijā ([9]) laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam. Regulas (ES) Nr. 1467/97 2. panta 5. punktā ir noteikts, ka tad, ja tiek iedarbināta valsts izņēmuma klauzula, Komisija un Padome var nolemt neizdarīt secinājumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Tomēr, pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Somijas deficīts 2025. gadā tiek prognozēts 3,4 % apmērā no IKP bez aizsardzības izdevumu palielinājuma kopš 2021. gada. Tādējādi deficītu, kas pārsniedz atsauces vērtību Somijā 2025. gadā, nevar pilnībā izskaidrot ar aizsardzības izdevumu palielinājumu kopš 2021. atsauces gada. Tādējādi 2. panta 5. punkts nav piemērojams,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

No vispārējā novērtējuma izriet, ka Somijā pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, jo nav izpildīts budžeta deficīta kritērijs.

([5]) Visi ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru saistītie dokumenti par Somiju ir pieejami vietnē: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/finland_en.

([6]) *Eurostat* euro rādītāji, kas publicēti 2025. gada 21. oktobrī, (https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-AP) saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2009 14. pantu.

([7]) Plānotais budžeta deficīts, kas paziņots *Eurostat* 2025. gada rudens fiskālo paziņojumu ietvaros. Sk. https://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables.

([8]) Eiropas ekonomikas prognoze, 2025. gada rudens, *European Economy-Institutional Paper*, Nr. 327, 2025. gada 17. novembris.

([9]) Padomes Ieteikums (2025. gada 8. jūlijs), ar ko Somijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV C, C/2025/3966, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Somijas Republikai.

Briselē, 2026. gada 20. janvārī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. KERAVNOS